

3. FREI, H., *La grammaire des fautes*, Editions Nathan, Paris, 1982.
4. GRANDE DIZIONARIO, Mondadori, Milano, 1990.
5. ZINGARELLI, N., *Dizionario della lingua italiana*, Mondadori, Milano, 1973.
6. [<https://www.google.com/search?q=Gramatica+academica+a+limbii+rom%C3%A2ne&oq=Gramatica+academica+a+limbii+rom%C3%A2ne&aqs=chrome..69i57.10427j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8>].

METODE EURISTICE ÎN PREDAREA-ÎNVĂȚAREA-EVALUAREA LIMBII FRANCEZE

Anastasia SAVA, lector universitar

Summary

The new didactic methodology of the process teaching-learning-evaluation of French language emphasizes certain aspects of modernization and improvement of didactic methods:

- *to emphasize the heuristic character of activism and creativity of teaching / learning methods;*
- *to ensure the dynamic and open character of the methods;*
- *to diversity the methods;*
- *to highlight character of the practical – formative methods.*

Pentru a asigura efectul performativ al metodei euristice în dezvoltarea comunicării orale și a gândirii creative în limba franceză, profesorul va realiza o lecție dinamică, formativă, motivantă, reflexivă, creativă. Doar așa se poate vorbi în prezent în didactica limbilor străine de predare/învățare euristică. **Predarea**, din perspectiva didacticii moderne, reprezintă o activitate de comunicare [7, p. 18]. Ea este percepută ca o activitate atât relațională, cât și conștientă, după cum precizează *Ch. Puren* [6, p. 57] este „punerea în practică de către profesor a unui ansamblu coerent de principii explicite, în particular pedagogice, lingvistice și psihologice.

Introducerea metodelor euristice în activitatea de predare face explicită dovada realizării lecțiilor cu accent pe organizare și

conducere a proceselor de învățare, ceea ce implică un complex de funcții sau acțiuni de proiectare, organizare, orientare și dirijare, comunicare și stimulare, control și evaluare, de ameliorare, de cercetare și inovare a procesului de învățământ.

De fapt, un profesor face apel la metode care îi permit să parvină la rezultatele prevăzute pentru procesul de predare, pentru că acestea sunt considerate, după Ch. Puren, ca „un ansamblu de procedee și tehnici ce vizează să dezvolte la cei ce învață un comportament sau o activitate determinată”. Această activitate trece prin achiziționarea diferitor competențe de către cel ce învață.

La fel, un rol important în asigurarea efectului performativ al metodei euristice în dezvoltarea comunicării orale și a gândirii creative în limba franceză îl deține acțiunea de *învățare*, indispensabilă procesului de achiziționare a cunoștințelor. În ultima perioadă, după numeroase cercetări în domeniu, procesul învățării și-a schimbat reprezentările, fiind privită ca „un proces de schimbare a comportamentului individual, ca urmare a trăirii unei noi experiențe proprii” [2, p. 11], indispensabil asigurată de acțiunile metodelor euristice.

După savantul rus Hutorskoi A.V., învățarea euristică, concept pe care îl găsim în teoria sa despre didactica euristică, are ca scop descoperirea posibilităților individuale ale studentului și profesorului cu ajutorul activităților de învățare create de ei [8, p. 45], unde distinge câteva principii ale învățării euristice:

- Scopul fiecărui student.
- Alegerea unei traiectorii individuale de învățare.
- Productivitatea învățării.
- Situativitatea învățării.
- Reflectarea învățării.

Metodologia euristică se prezintă ca un arbore ce distinge în prezent diverse forme didactice particulare, pe care literatura de specialitate le califică drept metode euristice utilizate în predarea/învățarea limbii franceze, și anume :

1. Conversația euristică.
2. Problematizarea.
3. Învățarea prin descoperire.
4. Brainstorming.
5. Metoda proiectului.
6. Sinectica.

Aceste metode și tehnici sunt destinate să influențeze dezvoltarea capacităților creative ale gândirii, prin provocare, incitare la întrebări, stimularea intereselor, implicare, formarea de atitudini etc. Astfel, elementul comun al acestor forme este stimularea activității proprii, independente ale studenților și situarea profesorului în noi ipostaze, de partener în dialog, consultant, persoană-resursă pentru organizarea activității elevilor, mediator al învățării, tutore, stimulator al cercetării.

Dacă e să analizăm succint aceste tehnici de instruire euristică, atunci vom începe cu **conversația euristică**, care este o formă primară a metodei euristice și constă într-un dialog unde profesorul îi determină pe studenți să găsească rezultatul dorit printr-o serie de întrebări puse cu abilitate, care să ducă la descoperirea a ceea ce se dorește să se afle.

În cadrul orelor de limbă franceză, conversația euristică este utilizată pe larg, deoarece presupune un dialog continuu dintre profesor și student și permite reactualizarea cunoștințelor achiziționate anterior.

Pentru a fi autentic, dialogul didactic, după Albușescu I., trebuie:

- Să ofere studenților mai multă libertate de inițiativă, de căutare și descoperire.
- Să solicite inteligența productivă, spontaneitatea și curiozitatea studenților.
- Să solicite schimbul de informații și manifestarea spiritului critic.

- Să asigure participarea efectivă a studenților la toate fazele elaborării cunoștințelor.
- Să solicite operațiile fundamentale ale activității mintale (analiza, sinteza, comparația, generalizarea, abstractizarea).
- Să lase studentului grija de a aduna și ordona elementele necesare soluționării sarcinii.
- Să permită studentului să pună, la rândul său, întrebări profesorului și colegilor săi.
- Să antreneze studenții în evaluarea soluției elaborate.

Astfel, metoda va fi eficientă și va da rezultate și nu va reprezenta doar o suită de întrebări/răspunsuri [1, p. 126].

O altă tehnică de instruire euristică este **problematicizarea sau situația-problemă**. După Selevko G.C., situația-problemă poate fi creată la toate etapele învățării: explicare, consolidare, evaluare. Profesorul crează o situație-problemă, o propune studenților spre soluționare, organizează căutarea. În așa mod studentul devine subiect al cunoașterii sale și, ca rezultat, își formează cunoștințe noi. La crearea situațiilor-problemă, profesorul va ține cont de alegerea celor mai actuale sarcini, tematici, de crearea întrebărilor concrete, relatarea diverselor puncte de vedere.

Astfel, pentru a soluționa problema, este necesar de a elabora o schemă care ar permite atingerea scopului.

De exemplu, avem următoarea situație-problemă: „*La nourriture végétarienne est saine*”.

Pentru a aduce argumentele sale pro sau contra, mai întâi de toate studentul va purcede, conform unei scheme pe care o propunem, la elucidarea sensului expresiei, făcând diverse investigații, căutând în diverse surse, făcând apel la cunoștințele care deja le posedă, gândind creativ pentru a soluționa această situație.

Pentru cursul de limbă franceză, această schemă ar putea îmbunătăți caracterul investigativ și motivațional al studenților în

căutarea informațiilor și dezvoltarea capacităților comunicative și de gândire creativă.

Brainstorming-ul sau *asaltul de idei* reprezintă o aplicație a dialogului euristic al lui Socrate cu o largă utilizare a mecanismului asociațiilor libere ale colectivului creativ și totodată crearea unei anumite scări psihoeuristice a unui microclimat optim pentru învățare prin creație [5, p. 136]. Este o metodă de stimulare a creativității pentru generarea în mod spontan și în flux continuu a ideilor, soluțiilor noi, originale, pentru rezolvarea situațiilor problemă. Bontaș I. susține că este o metodă de confruntare și omologare a ideilor, soluțiilor descoperite în grup [2, p. 180].

Osborn A. propune cinci reguli de bază în organizarea unei ședințe de brainstorming [3, p. 113]:

Regula 1: prezentarea ideilor trebuie să aibă loc într-o atmosferă de libertate totală. Nu se permite de a interzice vreo idee, chair și cele mai bizare, lipsite de sens.

Regula 2: nu trebuie să se emită nici o observație critică.

Regula 3: animatorul trebuie să-i incite pe participanți la dialog.

Regula 4: participanții sunt încurajați să reia ideile altora, pentru a propune altele noi.

Regula 5: toate ideile trebuie notate fără niciun comentariu.

Avantajele brainstormingu-lui ar fi următoarele:

- Obținerea rapidă și ușoară a ideilor noi și a soluțiilor de rezolvare.

- Stimulează participarea activă a membrilor.
- Dezvoltă creativitatea, spontaneitatea, încrederea în sine.
- Dezvoltă abilitatea de a lucra în echipă.

Astfel, strategiile de învățare influențează stilul de predare adoptat. Profesorul, mediator, îl face pe student să participe activ la construirea cunoștințelor proprii. Iar pe lângă rolul de expert al conținutului, îi revine și cel de expert al procesului.

Cât privește cel de-al treilea aspect al procesului educațional – **evaluarea**, putem spune că este o acțiune indispensabilă activității de predare/învățare. La nivelul studierii limbii franceze sub aspect comunicativ, putem vorbi de o evaluare continuă/formativă care se realizează pe tot parcursul activității de instruire, oferindu-ne un feedback privitor la eficiența metodelor didactice utilizate. Valoarea evaluării formative în cadrul lecției de limbă franceză, unde poate fi demonstrat efectul performativ al metodei euristice în dezvoltarea comunicării orale și a gândirii creative, constă în formarea permanentă, continuă a competențelor de comunicare orală și gândire creativă a studenților în această direcție.

Bibliografie

1. ALBULESCU, I., ALBULESCU, M., *Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane. Elemente de didactică*, Polirom, Iași, 2000.
2. BONTAȘ, I., *Pedagogie*, Ed. All, București, 2001.
3. BOUILLERCE, B., CARRE, E., *Cum să ne dezvoltăm creativitatea*, Polirom, Iași, 2002.
4. PATRAȘCU, D., *Tehnologii educaționale*, Tipografia centrală, Chișinău, 2005.
5. PATRAȘCU, L., PATRAȘCU, D., *Fundamentele metodelor active, în Tehnologii educaționale moderne*, vol. IV, Liceum, Chișinău, 1996.
6. PUREN, CH., *Histoire des methodologies de l'enseignement des langues*, 1990.
7. SADOVEI, L., PAPUC, L., COJOCARU, M., *Teoria și metodologia instruirii. Didactica generală*, UPS „I. Creangă”, Chișinău, 2009.
8. ХУТОРСКОЙ, А.В., *Современная дидактика*, Санкт-Петербург, 2001.
9. ПАССОВ, Е. И., *Содержание иноязычного образования как методическая категория. // Иностранные языки в школе*, Москва, №.6, 2007, с. 13-22.